

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden héten 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

KiadóTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhatalom:
Budapest, VII., Károly-körút 7. sz.
hova az előfizetési öszegzetek valamint a kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaszáva.

TARTALOM. Még egy fontos reformról. — A vasárnapi munkaszünet — A kereskedelem és pénzügyi történetek. — Vegyesek. — Hírdetések.

Még egy fontos reformról.

Néhány év előtt a fő- és székvárosi főkapitányság szükségesnek látta rendelkezni, miszerint minden kis-kereskedő köteles cégétáblája egyik felülnő helyén nevet is világosan kitenni. Ez részben azért történt, hogy az ellenőrző hivatalnok pontosan tudja, hogy kivel van dolga, másrészt pedig azért, hogy a tulajdonos könnyebben igazolhassa magát.

Különben pedig kötelessége minden üzletembernek, hogy üzletén a saját cégétáblája lógjon. Eltekintve a jogi szemponttól, de a tiszta kereskedői szempontot veve nem létezhetik nyitott üzlet anélkül s csakis így szoktathatja a vevőket magához. Nincs is a fővárosban üzletember, a ki ezt elutasítaná s a cégétábla kifüggesztése egyértelmű ma azon üzlet létevel. A fővárosban levő dohányárudák tekintetben kivételt kepeznek. Hogy vajjon ez miért történik, miért nincs minden dohányáruda fölött névvel ellátott cégétábla, az előttünk talány. Ugy látszik a dohányárus nem számítja magát a kereskedők közé, miután ezen kereskedelmi szokásnak egyáltalán nem hódol.

És megis, épen a dohányárusokra nézve ez kiváló haszonnal járna. Első sorban a vevő tudná, hogy hol szerzi be szükségletet s azon kitétel, miszerint a szőke kövér trafikosnénál az N.-utcában veszem a szivarokat, megszűnnek. Hát ki vett már életében csukrot, vagon kávet, a ki azt mondta volna, hogy ezt a sovány fekete bajuszos fűszeresnél vette? Vett-e már valaki kezyüt azon özevgyenél, kinek három szép lánya van? Nevetséges valóban, hogy a fővárosban levő körülbelül 900 dohányárus között legalább 800 nem is gondol arra, hogy cégétáblájára nevet is kitétetne.

De sőt a pénzügyi közegekre nézve is nehézségekkel jár, ha valamely dohányárudába jön és csak hosszas vizsgálat után tudjuk meg, ki is voltaképen ezen dohányáruda tulajdonosa. Ez volt az oka hogy néhány évvel ezelőtt azon intézkedés történt, miszerint a dohányárudában mindig a tulajdonosnak kell jelen lenni, a mi pedig csak ritkán kivihető. Így az árusok maguk az okai, ha úgyjannon jött

pénzügyi közegek szekaturáit kénytelenek eltűnni. Nem ritka eset t. i., hogy az üzlet fölött teljesen idegen név áll, teljesen más, mint a melyikre az engedély szól. Nem ritka eset, hogy künn a férj neve áll, az engedélyben pedig a fiué, avagy a nőé, sőt a leánygyermeké is. Ily esetekben a közegek teljesen jogosan járnak el, ha e tekintetben vizsgálódnak, miután az ajtó fölött kellene a valódi tulajdonos nevének lenni. Ily üzleti manipuláció teljesen értelmetlen s csakis lezállítja a kereskedő értéket a vevő szemében. Mindenki legyen büszke üzletére és annak virágzását tulajdonítsa neve varázsának.

Célunk, hogy a dohányárusok állását minden tekintetben növeljük s hogy ezen szakmát teljesen szépnék lássuk ez összefügg mostani fejtegetésünkkel is. A dohányárudák reorganizációja oly helyzetbe juttatta a dohányárusokat, hogy mint testületet tekinthetik magukat, mely mindazt keresztülviheti, a mit e szakma méltósága megkövetel. Régente a festett muzulmán és a festett dohánylével tette érthetővé a vevő előtt, hogy valamely dohányáruda előtt van, melynek tulajdonosa X. Y. Ideje lesz, hogy a fővárosi dohányárusunk tette ébredjenek, hogy a publikum szemében is azon tekintélynek örvendjenek, a mit szorgalmuk és munkajuk után méltán megérdemelnek.

A vasárnapi munkaszünet.

Hogy mi eddig mért elleneztek a vasárnapi munkaszünetet, ez azért történt, nehogy a kávéosok és vendéglősök illetektelen konkurrencziát nyújtsanak a dohányárusoknak. Oly nagy lett volna a kár a mit a vendéglősök és kávéosok okoztak volna, hogy a munkaszünetről örömezt lemondtak volna. Éljük bele magunkat a dologba és megfogjuk érteni, hogy oly dolgot képviseltünk és védünk meg több existenciát mentett meg. Képzeljük el az 1200 dohányárust, ki vasárnapi munkaszünetet tart és az 1150 vendéglőst és kávést, kik e napokon roppant üzleteket csináltak volna és a kép meg van. Miután a vevő vasárnap minimum három és négyszer többet

szí, mint közönségesen, így tehát az árustól minimum 20% forgalmat veszünk el, tehát megközelítőleg 1 1/2 millió firttal kevesebb jövedelem évente, mint jelenleg. A szorgalmasabb dohányárusok ellene voltak e munkaszünetnek, úgy a miniszterium is s így megóvták a többi attól, hogy nagy kárunk legyen. Néhány hét múlva azonban a vendéglősök és kávéosok nem vásárolhatnak többé a nagyárusnál, így tehát azon árusoknak, kik a munkaszünet behozatalát kívánják, megengedhetik ezt. Megvagyunk győződve arról, hogy csak igen kevesen fogják ezen jogot igénybe venni s ezért kerjük a nmélt pénzügyminisztert, miszerint engedje meg, hogy azok, a kik akarják, üzletüket vasárnap 12 órától zárva tarthassák. A teljes munkaszünet ellenesei voltak es vagyunk még ma is. Nem lenne humánus eljárás, ha a szegény özevgyenek megparancsolnák, hogy vasárnapi 5 firt jövedelmét áldozza fel és így évente 260 firttal kevesebb legyen a bevétel. Ilven pedig igen sok van ellenben igen kevés olyan, kinek hálf' istennek nincs szüksége arra, hogy vasárnap is dolgozzék. Van azonban sok olyan is, ki a heten keresztül dolgozik s alig várja a vasárnapot, hogy kipihenje magát s így más mód nincs, minthogy a mi indítványunkat életbe léptessék. Leginkább azon árusok fogják ezt igénybe venni, kik nem tisztán dohányárusok.

A tel már majdnem mulófelben van s közeledik azon idő, a mikor a poros üzletben való tartózkodás megint legalább is kellemetlenné és egészségtelenné lesz. Így tehát hisszük, hogy a dohányárusok egy nagy részének intenciójában járunk el, ha kerjük a nmélt. pénzügyminiszter ur ő excelentiaját, miszerint becses figyelmet e tárgyra is fordítani sziveskedjek s az ügyet az általunk pertraktált módon elintézni méltóztassék.

A kereskedelem és pénzügy történetéből.

(Folytatás.)

A sceneria élénkítésére és tanulságosabbá tételére be lehet mutatni ama korbéli pénzverő eszközöket, melyek a nemzeti muzeumban vannak. Ezek a hát-

térben helyezendők el, miután a czélnak nem a pénzverés, hanem a pénzbüváltás bemutatása

A pénzverő eszközökről tudjuk, hogy szekrényben tartották, melyet olyan napon, mikor pénzt nem vertek, az érseki és tárnoki biztosok lepecsételték. A pénzverő eszközök tehát egy nyitott szekrényben mutatandók be — miután ugy a pénzváltó-hivataloknál, mint általában a vásárokon gyakori volt a veretlen arany és ezüst használata és mivel a pénzváltóknál előírt berendezésnek megfelel, egy második szekrényt is lehetne bemutatni, melyben az arany és ezüst rudak vannak.

Ebből a korból birjuk továbbá az első magyarországi (illetve dalmát eredetű) váltónak ha nem is eredeti példányát, de a hitelesítésére és behajtására vonatkozó királyi okiratnak másolatát. Ez tehát megfelelő helyen be volna mutatható.

II. Egy bankár házának külseje Budán a XVI. században. Ez kétféleképp mutatható be. Vagy mint rendes keskeny homlokzatu épület, melynek ajtója s mellette esetlen széles ablaka, amely fölött védő ernyő van. Vagy mint „lábás ház”, illetve mint ennek előrése vagyis „bolthajtás”, melyből a leeresztett deszkatablás széles kirakatszerű ablakán át az „üzletbe” a betekintés nyílik.

Az üzletben látható bankáralak olasz volna, mivel abban az időben főleg olaszok voltak Budán bankárok. (Egész utca volt róluk elnevezve.) Az üzlet előtt, illetve a bolt alatt még fel volna tüntendő:

1. a pénzbíró, a pénzügyekben itélkező városi tisztviselő és eselleg

2. a pénzverő, a ki királyi szolgálátában álló, de magasabb minősítésű (művészforma) tisztviselő volt és mint ilyen különféle privilegiumokat élvezett.

Részben a bankár leeresztett kirakatának deszkáján, kívül, részben a kirakat közelében levő asztalon, belül, a XIV—XVI. századbeli pénzek s eselleg okmányok (kötelezvények) lesznek bemutatandók.

A bolthajtás alatt, illetve a falon kifüggesztve az 1525: IV. t.-cz., mely az idegen pénz behozatalát tiltja és az 1548: XLV. t.-cz. a visszatartó jogról.

Ez osztályban vagy a kirakat deszkáján, vagy az asztalon ki volna állítható a budai törvénykönyv, mint a mely a kereskedőkre nézve számos fontos rendelkezést tartalmaz s a melynek legrégebb ismert példánya a pozsonyi lyezeumban van.

Ugyanitt más, még ezentul kiszemelendő okmányok között be lesz mutatható az 1572-ben kelt alapítványlevél, melylyel Mayer Gáspár Korponán 200 frotot hagyott községének, hogy ez összegből kölcsönöket adjon arra érdemeseknek s azt egészben mint takaréktőkét kezelje.

III. Egy helyiség az erdélyi tárgyak számára a XVII—XVIII. századból.

Miután abból az időből, midőn Erdély nemzeti fejedelmek alatt állott, számos a pénz- és hitelügyi osztály keretébe vágó érdekes emlék (pénzek, kötelezvények, váltók s egyéb okmányok) maradt fenn, melyek egyesek nem helyezhetők be sem a XVI-ik, sem a a XIX-ik századból tervezett csoportozatba: ezek számára czélszerűnek mutatkozik külön helyet berendezni.

Ez a helyiség lehetne egy bírósági

szoba s a kép egy hitelügylet, illetve zálogbemondás, három alakkal:

1. a bíró, 2. a kölcsönvevő (a birtokát elzálogosító polgár) és 3. a kölcsönadó kerskedő.

A polgár alakja abban a helyzetben lesz ábrázolandó, a mint éppen a zálogosító levelet aláírni készül.

(Folyt. köv.)

Vegyesek.

A virginiai szivar. A mint azt már régebben megírtuk, a virginiai szivarok ára leszállítottatott 5 $\frac{1}{2}$ krtól 5 krra, vagyis az elárusítók részére százanként 5 frt 5 krról 4 frt 60 krra. Egyébiránt nem hisszük, hogy ezen árleszállítás által több virginai szivar fog elkelni.

Az országos kereskedelmi kongresszus szervező bizottsága ma Matlekovics Sándor elnöke alatt ülést tartott, amelyen tudomásul vették, hogy az ünnepségek számára a kiállítás területén épült csarnokát a kereskedelmi kongresszusok június 15., 16. és 17-ik napjai bocsátották rendelkezésre. Ennek következtében az elnökség a kongresszusi tagokat körözvényben értesítette, hogy a kiállítás területére egy öt betépti jegyet tartalmazó tüzetet 2 forint 50 kr. helyett 1 forintért kapnak; a vasuti menetre nézve pedig abban a kedvezményben részesülnek, hogy I. osztályon II. osztályu, II. osztályon III. osztályu jeggyel, III. osztályon pedig II. osztályu féljeggyel utazhatnak. A bizottság véglegesen megállapította a már kitűzött kérdések előadói tekintetében, végre pedig szűkebb

bizottságot bizott meg azzal, hogy a kongresszus részére rendezendő kirándulások és társas összejövetelek tekintetében a szükséges intézkedéseket megtegye. Minden a kongresszusra vonatkozó felvilágosítás és tájékoztatás megadására a Magyar Kereskedelmi Csarnok (V., Mérleg-utca 13.), a Fakereskedők Egyesülete (V., Váci-körút 34.) és a Kis- és Középkereskedők Köre (Klauzál-utca) titkári hivatalai adnak készséggel felvilágosítást.

Blaháné élete és művészete. Ezen a zimen egy rendkívül érdekes munka kerül sajtó alá abból az alkalomból, hogy a nemzet csalogánya, a magyar népszínmű királynője: Blaha Lujza asszony bucsut vesz a színpadtól. A mű fényes kiállításban számos illusztrációval jelenik meg, s tartalmazni fogja a magyar színművészet e ragyogó csillagának egész pályafutását: gyermekéveit, ifúságát, színpadi-diadalait, epizódjait és hirneves emberekkel folytatott levelezéseit, melyek nagyrésztének kulturtörténeti becse van. Egy nagy meglepetés is lesz a könyvben, mely Blaháné fényes tehetségét egy új, eddig még soha nem ismert oldalról mutatja be. A munkát a művész női hiteles adatai nyomán Kéry Gyula írja meg, a ki hálás köszönettel veszi, ha mindazok, a kiknek a művész nő életére vonatkozó adatai vannak, neki megküldik és ezáltal segítségére lesznek az adatok összegyűjtésében. A küldemények legkésőbb márczius elejéig Kéry Gyula címére (Krisztof-tér 3.) küldendők. A márczius hónap vége felé kerül ki sajtó alól; addig is előjegyzéseket elfogad a „Művészeti Lapok” kiadóhivatala. (Budapest, Krisztof-tér 3.)

Szerkesztő: HELTAI NÁNDOR.

A temesvári m. kir. Pénzügyigazgatóságtól.

12526 sz.
VI. 1896.

Hirdetmény.

A temesvári m. kir. pénzügyigazgatóság által közhírré tétetik, miszerint a dohánygyártmányoknak csomagolására használt és a temesvári m. kir. dohány és bélyeg-áruda raktárnál 1896. évi márczius hó 16-tól kezdve 1897. évi márczius hó 15-ig terjedő idő alatt visszamaradó, nem a temesvári m. kir. dohánygyártól származó üres ládák írásbeli ajánlasi árverés útján a legtöbbet ígérőknek fognak eladatni.

A kikialtási ár a nagyládákért 45 kr., a közép ládákért 35 kr., a kis ládákért 20 krt tesz.

Írásbeli zárt ajánlatok melyek 50 kr. bélyeggel elátandók és melyekhez biztosíték fejében (50) ötven frt készpénz vagy értékpapirokban csatolandó, legkésőbb 1896. évi márczius hó 10-én délelőtti 10 óráig lepecsételve ezen igazgatóság főnökének adandók.

Utóajánlatok nem vétetnek figyelembe. A beadott ajánlat az ajánlattevőre nézve, az ügynek végleges eldöntéséig kötelező erővel bír és a pénzügyigazgatóságnak jogában álland a két legtöbbet ígérőnek bánatpénzeit visszatartani és azok között szabadon választani.

Azon vállalkozó, kivel a szerződés megkötötték, valamennyi az említett raktárnál visszamaradt ládákat válogatás és mennyiségre való tekintet nélkül a raktárnak felszólítására, legkésőbb 3 nap alatt köteles átvenni.

Az átveendő ládákért járó ár az átvétel előtt esetről esetre a temesvári m. kir. adóhivatalnál befizetendő.

Az ajánlatához csatolt bánatpénz, azon félnek, kinek ajánlata elfogadtatott, a szerződésnek letelte után vissza fog adatni.

A ládáknak minősége és nagysága, a temesvári m. kir. dohány és bélyeg áruda raktárban a délelőtti hivatalos órák alatt megtekinthető.

Temesvárott, 1896. február hó 15-én.

A m. kir. pénzügyigazgatóság.

A legjobb

szivarkapapír és hüvely

„LA COCARDE”

kapható minden dohánytözsdében és papirkereskedésben.

„LA SPECIALITÉ“

„ELYSÉE“

legfinomabb és legjobb valódi francia

szivarkapapírok és szivarkahüvelyek.

VALÓDI

EGYIPTOMI SZIVARKAHÜVELYEK

kaphatók

minden nagyobb és jobb szivartőzsdében.

Nagybani eladás az ország összes
norinbergi és papir-nagykereske-
désekben.

GYÁRI FŐRAKTÁR:

GOLDZIEHER GÉZA

BUDAPEST,

V. kerület, Arany János-utca 20. szám.